

KARTA INWENTARYZACYJNA GEOSTANOWISKA

Piotr Migoń

Informacje ogólne		
Nr obiektu	009	
Nazwa obiektu (oficjalna, obiegowa lub nadana)	KARCZMISKO	
Współrzędne geograficzne [WGS 84 – hddd.dddd]	Długość: 15°58'28"	Szerokość: 50°54'57"
Gmina	Bolków	
Opis lokalizacyjny	Obiekt znajduje się w południowo-wschodniej części Gór Kaczawskich, u podnóży masywu Lubrzy w Grzbiecie Wschodnim. Jest oddalony o 1,4 km od centrum Kaczorowa na NE.	
Rozmiary (np. długość, szerokość, wysokość, powierzchnia)	Długość grupy skalnej – około 75 m, szerokość do 40 m, wysokość maksymalnie 18 m.	
Charakterystyka naukowa geostanowiska		
Reprezentowana dziedzina nauk o Ziemi (np. tektonika, litologia, stratygrafia, geomorfologia)	Litologia – trachity Geomorfologia – rzeźba denudacyjna, formy skałkowe	
Rodzaj obiektu	Naturalna wychodnia skalna – forma skałkowa	
Litologia	Trachit (starszy paleozoik)	
Forma rzeźby terenu	Skałka	
Geneza obiektu (naturalny, antropogeniczny)	Obiekt naturalny	
Ogólny kontekst geologiczno-geomorfologiczny	Karczmisko jest ostańcową formą skałkową wyrastającą z nieznacznie nachylonej powierzchni podstokowej łączącej płaskie dno doliny Kaczawy w Kaczorowie z wyżej położonymi stokami Lubrzy (666 m), będącej najwyższą kulminacją masywu wznoszącego się między obniżeniami zajmowanymi przez miejscowości Mysłów na północy i Płonina na południu. Skałka jest zbudowana ze staropaleozoicznych trachitów, reprezentujących kwaśny wulkanizm, który miał miejsce w warunkach lądowych, prawdopodobnie w ordowiku.	
Opis obiektu z punktu widzenia nauk o Ziemi	Karczmisko należy do efektowniejszych skałek wschodniej części Gór Kaczawskich, a jego wyrazistość podnosi wyrastanie z	

	<p>powierzchni podstokowej o niewielkim nachyleniu. Składa się z dwóch odrębnych masywów skalnych, połączonych płytkim siodłem. Masyw zachodni jest większy (długość do 40 m, wysokość 18 m) i kończy się od zachodu wysokim urwiskiem. Masyw wschodni (północno-wschodni) jest nieco mniejszy (długość 30 m) i niższy (wysokość 14 m). Budowa obu masywów skalnych jest dwustopniowa, przy czym górne powierzchnie są dość wyrównane. Poniżej ścian skalnych zalega rumowisko bloków i głazów pochodzących z odpadania, miejscami o charakterze stożków usypiskowych o wysokości do 5 m. Trachity budujące skałki są przejawem kwaśnego wulkanizmu, który miał miejsce w warunkach lądowych, prawdopodobnie w ordowiku. Skała jest gęsto spękana wzdłuż kilku systemów spękań przecinających się pod kątem ostrym, co nadaje powierzchniom skałek ostre zarysy. Górna powierzchnia skałki zachodniej, wznosząca się powyżej koron drzew, jest dobrym punktem widokowym na obniżenie Kaczorowa, dolinę Kaczawy, grzbiet Gór Kaczawskich i Połom, przekształcony przez kamieniołom wapieni, stwarzając w ten sposób możliwość interpretacji szerszego krajobrazu.</p>
Historia badań naukowych	<p>Kwaśne skały wulkaniczne Gór Kaczawskich były przedmiotem badań Ansilewskiego (1954) i były wówczas określane jako keratofiry. W nowszej literaturze są określane jako trachity, noszące pewne ślady metamorfozy (Kryza, Muszyński 1992). Opis geomorfologiczny skałek masywu Lubrzy przedstawili Traczyk i Kasprzak (2009), waloryzacja Karczmyska z punktu widzenia dziedzictwa Ziemi została zawarta w pracy Rózyckiej i Migonia (2018).</p>
Wartości dodatkowe (historyczne, biologiczne)	Nie stwierdzono
Bibliografia (najważniejsze pozycje)	<p>Kryza R., Muszyński A., 1992. Pre-Variscan volcanic-sedimentary succession of the central southern Góry Kaczawskie, SW Poland: outline geology. <i>Annales Societatis Geologorum Poloniae</i> 62:117–140.</p> <p>Traczyk A., Kasprzak M., 2009. Skałki keratofirowe okolic Kaczorowa w Górach Kaczawskich. <i>Przyroda Sudetów</i>, t. 12, s. 123–134.</p>
Inne uwagi	<p>Przed 1945 r. skałka była chroniona jako pomnik przyrody (<i>Naturdenkmal</i>), co dokumentuje m.in. niemiecka mapa topograficzna w skali 1:25 000.</p>
Stan i możliwości wykorzystania	
Możliwości wykorzystania obiektu do celów edukacyjnych	<p>Obiekt jest położony blisko miejscowości i łatwo dostępny, co sprzyja wykorzystaniu do celów edukacyjnych, jednak perspektywy takiego wykorzystania w obecnych warunkach ogranicza brak oznakowanego dojścia oraz zarośnięcie grupy skalnej, co istotnie zmniejsza jej walory w pełni sezonu wegetacyjnego.</p>

Dostępność: ograniczenia, bezpieczeństwo	Obiekt dostępny bez żadnych formalnych ograniczeń. Przy wejściu na górną powierzchnię skałek konieczność zachowania wzmożonej ostrożności.
Istniejąca infrastruktura turystyczna	Brak
Istniejące i potencjalne zagrożenia	Zagrożeniem dla walorów edukacyjnych obiektu jest rozwój roślinności, zmniejszającej walory widokowe i utrudniającej dostęp do ścian skalnych, zwłaszcza w pełni sezonu wegetacyjnego. Potencjalnym zagrożeniem może być ograniczenie dostępności do obiektu (w zależności od stosunków własnościowych).

Dokumentacja graficzna

009_1 Karczmisko – widok od zachodu na mur skalny. Forma skalna jest z tego miejsca praktycznie niewidoczna w pełni sezonu wegetacyjnego.

009_2 Różnokierunkowa sieć spękań widoczna w ścianie wschodniego masywu skalnego Karczmiska.

009_3 Widok z platformy szczytowej Karczmiska w kierunku zachodnim, na obniżenie górnego odcinka doliny Kaczawy, Grzbiet Południowy Gór Kaczawskich i naruszony przez kamieniołomy Połom.